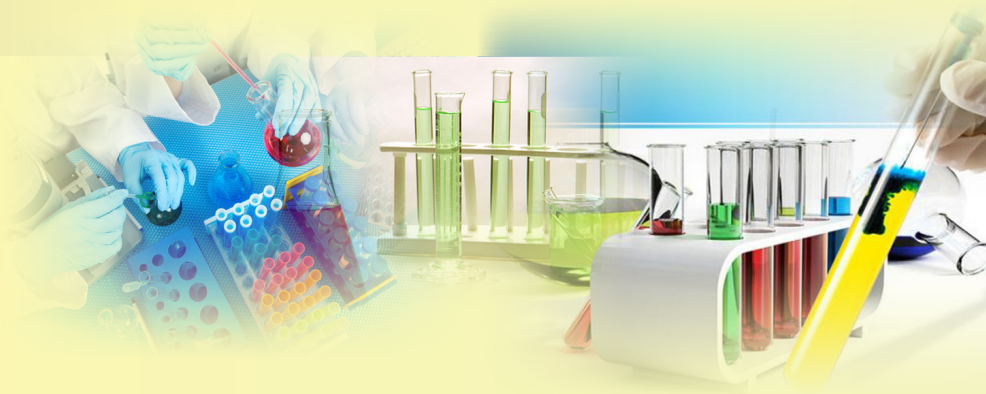

สุจินต์ พราวพันธุ์
นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ โครงการเคมี
เทพวิฑูรย์ ทองศรี
นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม

ห้องปฏิบัติการ วศ. กับมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ยกระดับความเชื่อมั่นผลการทดสอบ สอบเทียบ

กรมวิทยาศาสตร์บริการ (วศ.) มีภารกิจหลักที่ให้บริการทดสอบ สอบเทียบ แก่อุตสาหกรรม ภาคการผลิต การศึกษา วิจัย และประชาชนทั่วไป โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการสร้างงานที่เน้นการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หรือร่วมผสมผสานกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เสริมสร้างการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ตลอดจนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกภาคส่วน ทั้งนี้การทดสอบสมบัติทางเคมีหรือทางกายภาพของวัสดุดิบหรือผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งของการวิจัย พัฒนา ปรับปรุงคุณภาพ และควบคุมคุณภาพ เพื่อให้ได้สมบัติตามที่ต้องการ รวมถึงการตรวจสอบคุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์กำหนดหรือไม่ นอกจากนี้ผลการทดสอบ ยังใช้เพื่อประกอบการซื้อขาย การนำเข้า การส่งออก ฯลฯ ผลการทดสอบที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ จะทำให้ผู้ที่นำไปใช้งาน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถนำไปใช้ได้ด้วยความมั่นใจ

ISO/IEC 17025 เป็นมาตรฐานที่ International Organization for Standardization จัดทำขึ้นมาเป็นมาตรฐานในการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบและห้องปฏิบัติการสอบเทียบเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกประเทศ ข้อกำหนดตามมาตรฐานนี้มีทั้งข้อกำหนดทางด้านการบริหารและข้อกำหนดทางด้านวิชาการ โดยให้ความสำคัญกับทุก ๆ กิจกรรมในห้องปฏิบัติการ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผลการทดสอบ สอบเทียบ มีความแม่นยำและความถูกต้อง น่าเชื่อถือ หากห้องปฏิบัติการดำเนินการตามข้อกำหนดหรือได้รับรองความสามารถตามมาตรฐานนี้ย่อมสร้างมั่นใจต่อผู้ใช้บริการ ในผลการทดสอบ สอบเทียบ ทั้งนี้ข้อกำหนดของ ISO/IEC 17025 แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อกำหนดของ ISO/IEC 17025

ข้อกำหนดด้านการบริหาร	ข้อกำหนดด้านวิชาการ
1. องค์กร	1. ทั่วไป
2. ระบบการบริหารงาน	2. บุคลากร
3. การควบคุมเอกสาร	3. สถานที่และภาวะแวดล้อม
4. การทบทวนคำขอ ข้อเสนอการประมูลและข้อสัญญา	4. วิธีทดสอบ/สอบเทียบและการตรวจสอบความใช้ได้ของวิธี
5. การรับเหมาช่วงงานทดสอบและสอบเทียบ	5. เครื่องมือ
6. การจัดซื้อสินค้าและบริการ	6. ความสอบกลับได้ของการวัด
7. การให้บริการลูกค้า	7. การชักตัวอย่าง
8. การร้องเรียน	8. การจัดการตัวอย่างทดสอบและสอบเทียบ
9. การควบคุมงานทดสอบและ/หรือสอบเทียบที่ไม่เป็นไปตามที่กำหนด	9. การประกันคุณภาพผลการทดสอบและสอบเทียบ
10. การปรับปรุง	10. การรายงานผล

ข้อกำหนดด้านการบริหาร	ข้อกำหนดด้านวิชาการ
11. การปฏิบัติการแก้ไข	
12. การปฏิบัติการป้องกัน	
13. การควบคุมบันทึก	
14. การตรวจติดตามคุณภาพภายใน	
15. การทบทวนการบริหาร	

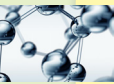
วศ. ในฐานะเป็นหน่วยงานที่ให้บริการทดสอบครอบคลุมทั้งวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ในหลากหลายอุตสาหกรรม และสอบเทียบหลาย ๆ เครื่องมือวัด ได้ให้ความสำคัญกับผลการทดสอบ สอบเทียบ โดยการพัฒนาศักยภาพห้องปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO/IEC 17025 เพื่อขอรับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการ

ห้องปฏิบัติการของ วศ. ทั้งโครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม โครงการเคมี และโครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ ได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 มานานมากกว่า 15 ปี ในผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ ตามตารางที่ 2 จำนวน 77 ผลิตภัณฑ์ 282 รายการ

นอกจากนั้น วศ. ยังได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ด้านการสอบเทียบใน 5 สาขา รวม 89 รายการ ดังแสดงในตารางที่ 2

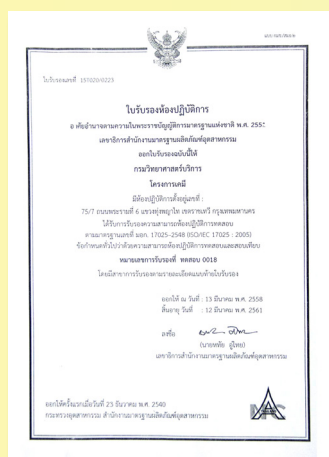
ตารางที่ 2 สาขาและผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการรับรองความสามารถห้องปฏิบัติการตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ของ วศ.

สาขาทดสอบ			สาขาสอบเทียบ
โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม	โครงการเคมี	โครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม
สาขาโภคภัณฑ์ 1. ฟิล์มยืดหยุ่นห่ออาหาร 2. เครื่องแบบนักเรียน 3. ผ้าทอ 4. ภาชนะและเครื่องใช้เมลามีน 5. Paper 6. Paperboard 7. กระดาษและกระดาษแข็ง 8. รองเท้าหนังนิรภัย 9. Metallic materials 10. กระเบื้องซีเมนต์ใยหินแผ่นลอน : ลอนลูกฟูก 11. กระเบื้องซีเมนต์ใยหินแผ่นลอน : ลอนคู่ 12. กระเบื้องซีเมนต์ปูพื้น 13. ท่อพีวีซีแข็งสำหรับใช้เป็นท่อน้ำดื่ม ขนาด 18 20 25 35 40 และ 55 14. ลวดเหล็กเคลือบสังกะสี - เส้นผ่านศูนย์กลางระบุ 2.00 มม. ถึง 4.00 มม. - เส้นผ่านศูนย์กลางระบุ 0.30 มม. ถึง 7.00 มม. 15. Non-magnetic coatings on magnetic substrates 16. Preformed expansion joint filler for concrete construction (Nonextruding and resilient bituminous types)	สาขาโภคภัณฑ์ 1. สารส้มน้ำ 2. สารส้มก้อน 3. เครื่องสำอาง: ครีมทาหน้า 4. กรดไฮโดรคลอริก 5. น้ำสำหรับต้ม 6. น้ำ - น้ำสำหรับใช้ในอุตสาหกรรม - น้ำจากแหล่งธรรมชาติ 7. น้ำผ่านกระบวนการ 8. ผลิตภัณฑ์ซิลิโคน 9. ผลิตภัณฑ์สำหรับเด็ก : พลาสติก 10. สิ่งทอ 11. ภาชนะเซรามิกที่สัมผัสอาหาร 12. ภาชนะแก้วที่สัมผัสอาหาร สาขาปิโตรเลียมและโพลีเมอร์ 13. ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม : น้ำมันเครื่องชนิดใส 14. ไบโอดีเซล สาขาเคมี 15. อะลูมิเนียมและอะลูมิเนียมอัลลอย No.1100 16. อะลูมิเนียมอัลลอย No.3003 17. เหล็กกล้าไร้สนิม 18. พลาสติกและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ 19. พลาสติก	อาหาร ด้านจุลชีววิทยา 1. น้ำดื่มและน้ำใช้ 2. เครื่องดื่ม 3. นมและผลิตภัณฑ์นม (ไม่รวมเนยและเนยแข็ง) 4. อาหารสำเร็จรูป 5. อาหารกึ่งสำเร็จรูป 6. เครื่องปรุงรส 7. อาหาร (เครื่องดื่ม อาหารสำเร็จรูป และอาหารกึ่งสำเร็จรูป) ด้านเคมี 8. อาหาร (อาหารสำเร็จรูป อาหารกึ่งสำเร็จรูป อาหารแห้ง ขนมและลูกอม) 9. อาหารสัตว์และวัตถุดิบอาหารสัตว์ 10. วัตถุปรุงแต่งอาหารและเครื่องปรุงรส 11. อาหารและเครื่องดื่ม - เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ - แยม - เยลลี่ - น้ำปลา - ซอสหอย - น้ำซอสปรุงรส - ซีอิ๊ว - ซอสพริก - ซอสมะเขือเทศ	1. ไฟฟ้า 2. การสั้นสะเทือน 3. ความยาวและมิติ 4. มวล 5. แรง

สรุประ

สาขาทดสอบ			สาขาสอบเทียบ
โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม	โครงการเคมี	โครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม
17. แผ่นยางรองสะพาน สาขาโพลิเมอร์ 18. Polyethylene foams 19. Polypropylene pellet 20. ถุงมือสำหรับการตรวจโรคชนิดใช้ได้ครั้งเดียว 21. Vulcanized rubber 22. Thermoplastics 23. ยางรัดของ 24. Wastewater 25. Water and wastewater สาขาไฟฟ้า 26. พัดลมไฟฟ้ากระแสสลับชนิดระบายอากาศ 27. Solid electrical Insulating Materials สาขาเคมี 28. Sodalime glass 29. แก้ว 30. ทราแยแก้ว	สาขาโยธา 20. กระเบื้องเซรามิก 21. กระเบื้องโลหะบรรจุอาหารชนิดกระเบื้อง 2 และ 3 ชั้น 22. แผ่นเหล็กเคลือบตีบุก 23. กระเบื้องโลหะบรรจุอาหาร 24. ภาชนะพลาสติก / พิล์ม พลาสติกบรรจุอาหาร ชนิด - Polystyrene - Polypropylene - Polyethylene - Polyethylene Terephthalate 25. ขวดนมพลาสติก 26. ภาชนะพลาสติกบรรจุอาหารชนิด - Polystyrene - Polypropylene - Polyethylene - Polyethylene Terephthalate 27. กระเบื้องโลหะบรรจุอาหาร	12. อาหารทางการแพทย์และผลิตภัณฑ์นม 13. ผลิตภัณฑ์ปลาทะเล (ผ่านกรรมวิธี) 14. ธัญพืชและผลิตภัณฑ์ธัญพืช 15. นมผงและนมปรุงแต่งชนิดผง 16. นมสดและนมปรุงแต่งชนิดเหลว 17. ไอศกรีมนม 18. อาหารกระป๋อง 19. น้ำพริกแกงแดงและน้ำพริกแกงเขียวหวาน วัสดุสัมผัสอาหารด้านเคมี 20. พลาสติกสัมผัสอาหารชนิด PVC	

วศ. ยังคงรักษาระบบคุณภาพตามมาตรฐาน ISO/IEC 17025 ที่ได้รับการรับรองแล้วอย่างต่อเนื่องและขยายขอบข่ายการขอรับรองความสามารถในสาขาและผลิตภัณฑ์ใหม่เพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี เพื่อให้ครอบคลุมรายการต่าง ๆ ที่ วศ. ให้บริการทดสอบเทียบ หากผู้ใช้บริการต้องการทราบรายละเอียดของผลิตภัณฑ์และรายการที่ วศ. ได้รับการรับรอง สามารถค้นหาข้อมูลได้จากเว็บไซต์ของกรมวิทยาศาสตร์บริการ www.dss.go.th หรือต้องการสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติม สามารถติดต่อสอบถามได้ที่

โครงการฟิสิกส์และวิศวกรรม	โทร. 0 2201 7130	e-mail: physics@dss.go.th
โครงการเคมี	โทร. 0 2201 7111-2	e-mail: chemistry@dss.go.th
โครงการวิทยาศาสตร์ชีวภาพ	โทร. 0 2201 7182-3	e-mail: bsp@dss.go.th

เอกสารอ้างอิง

สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม. มอก. 17025-2548 (ISO/IEC 17025:2005), มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ข้อกำหนดทั่วไปว่าด้วยความสามารถห้องปฏิบัติการทดสอบและห้องปฏิบัติการสอบเทียบ. กรุงเทพฯ : สผอ., 2548.